

Mark- och miljööverdomstolen

Finansdepartementet

**Remiss avseende promemorian Kompletterande bestämmelser med
anledning av EU:s förordning om inrättande av en mekanism för koldioxid-
justering vid gränsen**
Dnr Fi2023/02890

Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen, har utifrån de utgångspunkter som domstolen har att beakta, följande synpunkter.

Inledning

Mark- och miljööverdomstolen har inte närmare analyserat om det kortfattat motiverade ställningstagandet som redovisas i promemorian – nämligen att de bestämmelser som behövs inte på ett naturligt sätt kan arbetas in i redan befintliga författningar – är väl underbyggt eller ej. Domstolen har mot den bakgrunden inga invändningar mot att det antas en ny kompletterande lag på det sätt som föreslås. Domstolen vill dock framhålla att den nya lagen innehåller färre verktyg för den behöriga myndigheten, t.ex. när den utövar tillsyn, än vad en tillsynsmyndighet enligt miljöbalken besitter.

Mark- och miljööverdomstolen har inte haft möjlighet att mer ingående analysera om den föreslagna nya lagen täcker alla frågor som behöver kompletteras i nationell lag. Domstolen har inte heller gjort någon analys av om föreslagna bemyndiganden att meddela föreskrifter är tillräckliga. Det kan ändå anmärkas att då lagstiftaren i andra sammanhang har bedömt att det finns ett behov av att införa lagar som kompletterar EU-förordningar har dessa lagar ofta tenderat att vara mer omfattande än den nu föreslagna lagen och ofta innehållit fler än ett kapitel.

Synpunkter på lagförslagen

6 §

Det avslutande ordet ”annat” är mycket oprecist. Särskilt som bestämmelsen inte innehåller orden ”som behövs” eller motsvarande, ges den behöriga myndigheten, enligt ordalydelsen, en mycket vidsträckt möjlighet att begära in material av berörda personer. Enligt Mark- och miljööverdomstolen bör en mer precis lydelse eftersträvas (jfr t.ex. 19 § första stycket andra meningen lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, den s.k. Sevesolagen).

10 §

I andra punkten bör det stå ”CBAM-förordningen” (i bestämd form).

12 §

Den föreslagna bestämmelsen innehåller preskriptionsregler för sanktionsavgifterna. Paragrafens första stycke skulle kunna förenklas genom att t. ex. 30 kap. 6 § miljöbalken används som förebild. Mark- och miljööverdomstolen ser inte heller att de aktuella EU-förordningarna hindrar att preskriptionstiden alltid räknas från den dag förutsättningar att besluta om sanktionsavgift inträffat (såsom gäller för t.ex. miljöskänkions- och byggsanktionsavgifter).

I sammanhanget bör även nämnas att enligt 30 kap. 3 § andra stycket miljöbalken ska tillsynsmyndigheten ge den som anspråket om miljöskänkionsavgift riktas mot tillfälle att yttra sig innan beslutet om att ta ut sådan avgift meddelas. Även i 10 kap. 16 § förordningen (2020:1180) om vissa utsläpp av växthusgaser finns en bestämmelse som innebär att verksamhetsutövaren ska ges rätt att yttra sig innan beslut om sanktionsavgift fattas. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den föreslagna lagen. Mark- och miljööverdomstolen har vid sin genomgång inte kunnat se att det skulle innebära en dubbelreglering att införa en sådan bestämmelse och anser att detta av bland annat rättssäkerhetsskäl bör övervägas

(jfr dock det som sägs om det s.k. korrigeringsförfarandet i artikel 35.4 och 35.5 i CBAM-förordningen).

13 §

Motsvarande bestämmelse i miljöbalken, 30 kap. 4 §, föreskriver att ett beslut om miljösanktionsavgift ska delges den avgiftsskyldige. Det kan övervägas att i förtydligande syfte lägga till ”den avgiftsskyldige” i den föreslagna paragrafen.

Konsekvensutredning

Mark- och miljööverdomstolen noterar att de beslut som enligt lagförslaget kommer att fattas av den behöriga myndigheten kommer att kunna överklagas till mark- och miljödomstol. Besluten enligt CBAM-förordningen, som är nya typer av ärenden, kommer sedan att kunna överklagas vidare till Mark- och miljööverdomstolen. Förslaget kan leda till en ökning av antalet mål i mark- och miljödomstolarna. Även om det i nuläget inte förekommer många domstolsärenden kopplade till utsläppshandelssystemet är det enligt domstolens erfarenhet ofta tidskrävande mål som kräver omfattande resurser. Mark- och miljööverdomstolen vill också framhålla att det, i remissförslag som domstolen får att ta ställning till, inte sällan görs bedömningen att konsekvenserna för mark- och miljödomstolarna bör kunna hanteras inom domstolarnas ordinarie verksamhet. Förslagen får emellertid sammantaget konsekvenser för mark- och miljödomstolarnas arbetsbörda. Vad som nu har sagts bör beaktas vid kommande anslagsfördelningar för mark- och miljödomstolarna.

I handläggningen av ärendet har deltagit hovrättslagmannen Ylva Osvald, hovrättsrådet Rikard Backelin och tekniska rådet Annika Billstein Andersson.

Föredragande har varit Julia Lodén.

Ylva Osvald

Julia Lodén